

RAAP-NOTITIE 3605

Plangebied Grebbeweg, perceel E217

Gemeente Veenendaal

**Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en
inventariserend veldonderzoek**

Colofon

Opdrachtgever: Ingenious Vastgoed BV

Titel: Plangebied Grebbeweg, perceel E217, gemeente Veenendaal; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek

Status: eindversie

Datum: januari 2011

Auteur: *drs. R.S. Kok*

Projectcode: VEGW

Bestandsnaam: NO3605_VEGW

Projectleider: drs. R.S. Kok

Projectmedewerker: J. Sprangers Msc, F. van der Wal, ir. J.A.T. Wijnen

ARCHIS-vondstmeldingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-waarnemingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer: 42672

Bewaarplaats documentatie: RAAP West-Nederland

Autorisatie: ir. G.H. de Boer

Bevoegd gezag: gemeente Veenendaal

ISSN: 0925-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

Leeuwendeldseweg 5b

1382 LV Weesp

Postbus 5069

1380 GB Weesp

telefoon: 0294-491 500

telefax: 0294-491 519

E-mail: raap@raap.nl

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2011

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

In opdracht van Ingenious Vastgoed BV heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau in augustus 2010 een bureau- en inventariserend veldonderzoek (verkennende fase) uitgevoerd in verband met voorgenomen ontwikkeling van een perceel aan de Grebbeweg in de gemeente Veenendaal. Doel van dit onderzoek was allereerst het middels bureauonderzoek verwerven van informatie over bekende en te verwachten archeologische waarden teneinde een gespecificeerde verwachting op te stellen. Het doel van het veldonderzoek was vervolgens die verwachting te toetsen.

In het plangebied is niet eerder archeologisch onderzoek uitgevoerd en zijn geen archeologische vindplaatsen bekend. Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek gold bij de aanvang van het veldonderzoek voor het plangebied een lage verwachting voor prehistorische vindplaatsen. Voor de zone langs de Bischoep Davidsgrift geldt een middelhoge verwachting voor de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen in de vorm van huis-/boerderijerven uit de periode na de aanleg van de Bisschop Davidsgrift. Ondanks de ligging in de Grebbelinie is de kans op vondsten en sporen uit de Tweede Wereldoorlog voor het plangebied laag.

Tijdens het veldonderzoek zijn in het plangebied geen kansrijke zones aangemerkt voor de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen.

Gezien de onderzoeksresultaten en de voorgenomen ingrepen in het plangebied is geconcludeerd dat bij de uitvoering hiervan de kans klein is dat archeologische waarden zullen worden verstoord. Op basis hiervan wordt aanbevolen om in het plangebied geen aanvullend archeologisch vooronderzoek te laten verrichten.

Met betrekking tot de bevindingen van dit bureauonderzoek dient contact opgenomen te worden met de gemeente Veenendaal.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1 Inleiding	5
1.1 Kader en doelstelling	5
1.2 Administratieve gegevens	5
1.3 Toekomstige situatie	6
1.4 Onderzoeksopzet en richtlijnen	6
2 Bureauonderzoek	7
2.1 Methoden	7
2.2 Resultaten	7
3 Veldonderzoek	12
3.1 Methoden	12
3.2 Resultaten	13
4 Conclusies en aanbevelingen	16
4.1 Conclusies	16
4.2 Aanbevelingen	16
Literatuur	18
Gebruikte afkortingen	19
Verklarende woordenlijst	20
Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen	21
Bijlage 1. Boorbeschrijvingen	27
Bijlage 2. Overzicht metaalvondsten en bijvondsten	32

1 Inleiding

1.1 Kader en doelstelling

In opdracht van Ingenious Vastgoed BV heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau in augustus 2010 een bureau- en inventariserend veldonderzoek (verkennende fase) uitgevoerd in verband met voorgenomen ontwikkeling van een perceel aan de Grebbeweg in de gemeente Veenendaal.

Dit onderzoek diende te worden uitgevoerd omdat realisatie van de plannen zou kunnen leiden tot aantasting of vernietiging van mogelijk aanwezige archeologische resten.

Doel van het onderzoek is vaststellen of archeologisch relevante geo(morfo)logische eenheden of archeologische resten in het plangebied aanwezig zijn of kunnen zijn. Daarnaast wordt vastgesteld of grootschalige bodemverstoringen in het plangebied aanwezig zijn.

Doel van het bureauonderzoek is het verwerven van informatie over bekende en verwachte archeologische waarden teneinde een gespecificeerde archeologische verwachting op te stellen. Doel van het veldonderzoek is het toetsen van die gespecificeerde verwachting en, indien mogelijk, een eerste indruk geven van de aard, omvang, datering, kwaliteit (gaafheid en conservering) en diepteligging van eventueel aangetroffen archeologische resten. Op basis van de onderzoeksresultaten en de aard en omvang van de voorgenomen bodemingrepen wordt vervolgens in hoofdstuk 4 een advies geformuleerd met betrekking tot eventueel archeologisch vervolgonderzoek.

1.2 Administratieve gegevens

Het plangebied Grebbeweg, E217 (ca. 0,7 ha) ligt ten oosten van de kern van Veenendaal ten noorden van de Grebbeweg (figuur 1). Het gebied staat afgebeeld op kaartblad 39E van de topografische kaart van Nederland (schaal 1:25.000). Het perceel staat kadastraal bekend onder gemeente Veenendaal, sectie E, nummer 217.

Gemeente: Veenendaal

Plaats: Veenendaal

Plangebied: Plangebied Grebbeweg, perceel E217

Centrumcoördinaten: 167.610/448.008

ARCHIS-vondstmeldingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-waarnemingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer: 42672

RAAP vindplaatsnummer: niet van toepassing

1.3 Toekomstige situatie

De voorgenomen ontwikkeling op het perceel bestaat uit realisatie van twee woningen met tuin en realisatie van nieuwe natuur. De maatvoering van de bouwvlakken en de tuinen is nog niet bekend. De woningen zijn geprojecteerd aan de straatzijde. De nieuwe natuur wordt ontwikkeld in een zone van circa 50 x 20 m aan de Bisschop Davidsgrift. Het gaat om natte natuur, waarvoor het maaiveld zal worden afgegraven. Diepte van de voorgenomen bodemingrepen is nog niet bekend. Langs de perceelsgrenzen worden houtwallen aangelegd.

1.4 Onderzoeksopzet en richtlijnen

Het onderzoek bestond uit een bureauonderzoek en een veldonderzoek. Het veldonderzoek bestond uit een verkennend booronderzoek. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep (zie artikel 24 van het Besluit archeologische monumentenzorg). De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 3.1), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; www.sikb.nl), geldt in de praktijk als richtsnoer. RAAP beschikt over een opgravingsvergunning, verleend door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Daarnaast zijn de Richtlijnen voor Bureauonderzoek van de provincie Utrecht gehanteerd.

Zie tabel 1 voor de dateringen van de in dit rapport genoemde archeologische perioden. Achter in dit rapport is een lijst met gebruikte afkortingen opgenomen en worden enkele vaktermen beschreven (zie verklarende woordenlijst).

2 Bureauonderzoek

2.1 Methoden

Het bureauonderzoek is uitgevoerd om een gespecificeerde archeologische verwachting op te stellen. Daartoe zijn reeds bekende archeologische en aardkundige gegevens verzameld en is het grondgebruik in het plangebied in het heden en verleden geïnterpreteerd.

Geraadpleegd zijn de volgende bronnen:

- het ARChEologisch Informatie Systeem (ARCHIS);
- de Archeologische Monumenten Kaart (AMK);
- de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW);
- literatuur en historisch en aardkundig kaartmateriaal (zie literatuurlijst);
- de recente topografische kaart 1:25.000;
- recente luchtfoto's uit Google Earth (<http://www.earth.google.com>);
- het informatiesysteem Kennis Infrastructuur CultuurHistorie (KICH);
- de Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS) van de provincie Utrecht;
- Archeologische beleidskaart en cultuurhistorische kenmerkenkaart gemeente Veenendaal;
- Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000, Blad 39 Oost Rhenen (Stiboka, 1973);
- Geomorfologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000, Blad 39 Tiel (Stiboka/ Rijks Geologische Dienst, 1986);
- Geologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000, Blad 39 Oost Tiel (Rijks Geologische Dienst, 1982);
- Meldpunt Archeologie, provincie Utrecht.

2.2 Resultaten

Huidige situatie

Op recente topografische kaarten 1:25.000 is het plangebied afgebeeld als grasland (figuur 1). Recente luchtfoto's uit Google Earth bevestigen dit grondgebruik. Volgens de geraadpleegde topografische kaart en het Actueel Hoogtebestand Nederland (<http://www.ahn.nl/>) bedraagt de huidige maaiveldhoogte in het plangebied ongeveer 5 meter +NAP. Het plangebied wordt aan de zuidzijde begrensd door de Grebbeweg en aan de noordzijde door de Bisschop Davidsgrift.

Aardkundige situatie

Het plangebied ligt in de Geldersche Vallei, een tongbekken dat in de voorlaatste ijstijd (het Saalien) werd gevormd door een uitloper van het ijsfront. Dit tongbekken wordt omsloten door relatief hoge stuwwallen die in het Saalien door landijs zijn opgestuwd: de Utrechtse Heuvelrug in het westen en de stuwwal Ede-Wageningen in het oosten. Toen in het Laat Saalien het ijs begon te smelten, bleven tussen de stuwwallen diepe tongbekkens achter (Berendsen, 1997). Het bekken van de Gelderse Vallei werd in de loop van het Midden en Laat Pleistoceen opgevuld

met mariene, fluviatiele, periglaciaire en eolische afzettingen. De eolische afzettingen, in de vorm van dekzand, komen voor langs de flanken van de stuwwallen en in dikke pakketten in de laaggelegen Gelderse Vallei. In het Holoceen werd als gevolg van de stijging van het grondwater op een aantal plaatsen veen gevormd. Na verloop van tijd werd het milieu tijdens de veenvorming oligotroof (een voedselarm milieu) en kon het veen zich uitbreiden over het dekzandoppervlak. Daardoor ontstond onder meer bij Veenendaal een relatief groot veengebied (Berendsen, 1996 & 1997).

In het centrale deel van de Geldersche Vallei is een smalle strook veen bewaard gebleven. Het plangebied ligt in een zone die geomorfologisch gezien wordt gedefinieerd als een vlakte van ten dele verspoelde dekzanden (code 2M9). Het gaat om een gebied waar na de veenwinning een dunne veenlaag is achtergebleven, waarbij het onderliggende dekzand reliëf zichtbaar is.

Bodem

Het plangebied ligt in een zone waar zowel meerveengronden voorkomen als vlierveengronden. Beide bodemtypes zijn veengronden die worden gekenmerkt door het voorkomen van zand ondieper dan 1,20 m -Mv en door het ontbreken van een humuspodzol (Stiboka, 1973: code zVz/Vz). In beide gevallen gaat het om gedeeltelijk afgeveende gronden: bij de vervening is slechts een klein deel van de oorspronkelijk aanwezige veenlaag afgegraven. Het verschil is dat bij de meerveengronden bij latere ontginning een zanddek van 5-40 cm is opgebracht en dat de vlierveengronden na de vervening niet zijn herontgonnen. In gebieden met vlierveengronden kunnen half uitgeveende en gedeeltelijk weer dichtgegroeide veenputten voorkomen. In het gebied komen grondwatertrappen I en II voor; dit wijst op een lage, natte ligging.

Milieukundige Bodemonderzoek

Door de opdrachtgever is de rapportage beschikbaar gesteld van reeds uitgevoerd milieukundig bodemonderzoek. Dergelijk onderzoek wordt met een ander doel gedaan, maar kan informatie opleveren over de bodemopbouw, die ook voor het archeologisch onderzoek relevant kan zijn. Uit de boringen blijkt een afwisseling van zand op veen op zand. De onderste zandlaag ligt op ongeveer 1,50 m -Mv. In de bovenste zandlaag zijn sporen puin aangetroffen, waarvan de ouderdom niet bekend is.

Toponiemen

Het plangebied ligt nabij het natuurgebied De Hel. De veldnaam 'hel' is zeer verbreid als benaming voor grotere of kleinere moerasgebieden' (Schönfeld 1980).

Bekende archeologische waarden

AMK, IKAW en ARCHIS

In het plangebied zijn geen terreinen bekend met een vastgestelde archeologische waarde volgens de Archeologische Monumenten Kaart (AMK). Op de Indicatieve Kaart van Archeologische waarden (IKAW) valt het plangebied in een zone met een lage archeologische verwachting. Dit betekent dat de kans op aanwezigheid van archeologische vindplaatsen laag

wordt geacht. Deze verwachting is gebaseerd op de bodemgesteldheid in het plangebied (Deeben, 2008; zie ook www.cultureelerfgoed.nl). In het landelijke Archeologisch Informatie Systeem (ARCHIS) zijn geen archeologische vondsten of vindplaatsen geregistreerd uit het plangebied.

Bij het Meldpunt Archeologie van Landschap Erfgoed Utrecht - verantwoordelijk voor verwerking van vondstmeldingen van amateur-archeologen in de provincie Utrecht - zijn uit het plangebied evenmin vondsten bekend (mond. mededeling Ton van Rooijen, LEU, d.d. 7 september 2010).

Gemeentelijke (beleids)kaart

Voor het onderzoek is een concept geraadpleegd van de archeologische beleidskaart van de gemeente Veenendaal (versie januari 2010). Hierop is een strook langs de zuidzijde van de Bisschop Davidsgrift aangemerkt als zone met een middelhoge verwachting. Dit wordt niet toegelicht of gemotiveerd.

Eerder uitgevoerd onderzoek in de omgeving

In het plangebied is niet eerder archeologisch onderzoek uitgevoerd.

In maart 2002 is direct tegenover het plangebied aan de noordzijde van de grift door RAAP een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd in het circa 32 ha grote plangebied Dragonder Oost. Dit karterend booronderzoek heeft geen eenduidige aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische resten opgeleverd. In een groot aantal boringen zijn puinspikkels aangetroffen. Bij de oppervlaktekartering zijn slechts resten van (sub)recente ouderdom gevonden (Jansen & Schiltmans, 2002). Ook bij een begeleiding in dit plangebied in oktober 2002 zijn geen aanwijzingen gevonden voor archeologische vindplaatsen (Schiltmans, 2002).

Cultuurhistorische gegevens

Historische gegevens

Het plangebied ligt in een regio waarvan het uiterlijk sterk is bepaald door veenontginningen in de 16e en 17e eeuw. Vanaf de 16e eeuw is het veen op grote schaal voor brandstofwinning afgegraven (StiBoKa 1986, p. 22). Het veengebied is ontgonnen van de Bisschop Davidsgrift richting de Cuneraweg, waarbij de zuidzijde van de grift als ontginningsbasis diende (Blijdenstijn, 2005: pp. 288-289). Tijdens het bewind van bisschop David van Bourgondië (1456-1496) werd een poging ondernomen om de waterstaatkundige situatie in de wei- en hooilanden bij Rhenen te verbeteren en de noordelijk daarvan gelegen venen geschikt te maken voor vervening (veenontginning). De twee belangrijkste onderdelen van deze onderneming bestonden uit de aanleg van de zogenaamde Veendijk en het graven van een ontwaterings- en turfafvoerkanaal, dat bekend zou worden onder de naam Bisschop Davidsgrift of Grift. Aan de westzijde van de Bisschop Davidsgrift kwam de zogenaamde Veendijk te liggen; vermoedelijk aangelegd tussen 1473 en 1481 met als doel de venen te beschermen tegen afstromend water uit Gelderland. Tevens diende de Veendijk als jaagpad voor het voorttrekken van de turfschepen. Vanwege de politieke onrust in deze periode mislukte de poging om de Rhenense venen beter te ontwateren en te vervenen uiteindelijk (Stol, 1992). In 1546 werd aan een groep veengenoten in Gelderland en het Sticht

een octrooi verleend (het Rijn-octrooi), waarin toestemming werd gegeven om de Bisschop Davidsgrift en de verlenging daarvan te repareren. De Veendijk moest ook gerepareerd worden en zijn oude functie weer gaan vervullen. Als gevolg van deze werkzaamheden vestigden zich veengenoten en arbeiders in het gebied. Als bron voor de geboorte van het dorp Veenendaal gebruikt men de octrooiverlening aan Gilbert van Schoonbeke op 31 maart 1549 in Brussel. Van Schoonbeke zou ook 300 Vlamingen naar de Gelderse Vallei gezonden hebben, die de eersten waren van de Veenendaalse bevolking. Uiteindelijk kon in 1551 gestart worden met de turfwinning. In de loop van de 17e eeuw was het grootste deel van het gebied verveend en vond er een overgang van veengebied naar landbouwgebied plaats (Buringh, 1951 & Stol, 1992).

In de 19e eeuw is ten noordwesten van het plangebied het Omleidingskanaal gegraven, dat uitkomt op de Bisschop Davidsgrift. Aan de noordzijde van de grift ontstond na 1800 bewoning aan het Benedeneind (Blijdenstijn, 2005).

Het raadplegen van de database KennisInfrastructuur CultuurHistorie (KICH) voor archeologische, landschappelijke en bouwhistorische informatie heeft voor het plangebied geen aanvullende informatie opgeleverd.

Historische kaarten

Om inzicht te verkrijgen in het grondgebruik in het plangebied in de Nieuwe tijd biedt de analyse van historische kaarten een goede invalshoek.

Voor twee nabijgelegen percelen aan de Grebbeweg (E 348 en E 219) is in januari 2009 door de archeologisch adviseur van de gemeente Veenendaal een Quickscan Archeologie uitgevoerd ten behoeve van de aanleg van volkstuinen (ARCHIS: Onderzoek 26150). Op basis van het kadastrale Minuutplan 1811-1832 wordt gesteld: 'De veelal haaks op de percelen gerichte scheidingsslootjes wijzen mogelijk op de eertijdse aanwezigheid van huis-/boerderijerven.' Geconcludeerd wordt: 'Dat aan de noordzijde van beide percelen de mogelijkheid bestaat op het aantreffen van archeologische resten in de vorm van huis-/boerderijerven uit de (post-) middeleeuwen; de periode na de aanleg van de Bisschop Davidsgrift (15e eeuw).'

Blad 467 van de topografische kaart, schaal 1:25.000 uit 1910 geeft een beeld van de situatie van het plangebied aan het eind van de 19e eeuw en begin van de 20e eeuw (figuur 2; de kaart is verkend in 1869 en herzien in 1905 en 1906). Aan weerszijden van de Bisschop Davidsgrift liggen natte weidegebieden met drassige plekken. Langs de noordzijde van de grift is een voetpad aangegeven. Aan de zuidzijde is ter hoogte van het huidige plangebied geen bebouwing aangegeven.

Grebbelinie

Veenendaal lag in de Grebbelinie. Deze 18-eeuwse verdedigingslinie is tijdens de mobilisatie in 1939/1940 voorzien van veldversterkingen. Het plangebied ligt op 350 m ten zuidwesten van een Nederlandse kazemat van het type S7 (met zeven schietgaten; zie <http://www.grebbelinie.nl/page/S7>). Deze kazemat lag in de punt (in de volksmond De Punt) tussen

Omleidingskanaal en Valleikanaal/Bisschop Davids Grift. De kazemat en de stellingen aan weerszijden van het Valleikanaal zijn gedocumenteerd op diverse foto's in de collectie van het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (zie www.beeldbankwo2.nl; beeldnummer 63254 en 74588). Een foto uit 1940 (Rietberg, 2004, p. 163) is naar het zuidwesten genomen kijkend over deze kazemat heen richting Bisschop Davidsgrift. De terreinen aan weerszijden van het kanaal zijn geïndeerd. In de achtergrond is een huis zichtbaar dat met een bruggetje bereikbaar is vanaf het Benedeneind, dit is zeer waarschijnlijk het huis op het perceel direct ten zuiden van het plangebied.¹ Dit betekent dat ook het plangebied op de foto zichtbaar is. Uit het feit dat dit terrein was geïndeerd, kan worden afgeleid dat in het plangebied geen resten van stellingen uit 1939/1940 kunnen worden verwacht. Dit wordt bevestigd door het fragment van een naoorlogs kaartje van stellingen rond Veenendaal (afgebeeld in Rietberg, 2004, p. 160), waarop in het plangebied inundaties zijn aangegeven en geen stellingen.

Gespecificeerde archeologische verwachting

Het plangebied ligt in een ontgonnen veengebied met in de ondergrond dekzandafzettingen. Het dekzand komt voor op circa 1,5 m -Mv. Bodemkundige gegevens, historische kaarten en toponiemen wijzen op een natte ligging van het plangebied. Op het veen is een zandpakket aangebracht, waarvan de ouderdom niet bekend is.

Gezien de bodemopbouw in het plangebied kunnen in principe op twee niveaus archeologische vindplaatsen aanwezig zijn. Op het door veen afgedekte dekzand kunnen vindplaatsen voorkomen uit de Vroege Prehistorie. Bij onderzoeken in de omgeving van het plangebied zijn (nog) geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van vindplaatsen uit deze periode. De verwachting voor prehistorische vindplaatsen wordt als laag aangemerkt. Gezien de bodemopbouw worden geen vindplaatsen verwacht uit de Late Prehistorie tot aan de Middeleeuwen.

Op het veen kunnen vindplaatsen voorkomen uit de Nieuwe tijd. Na de aanleg van de Bisschop Davidsgrift aan het eind van de 15e eeuw, werd het gebied in principe geschikt voor bewoning. Op basis van het verkavelingspatroon op het Kadastrale Minuutplan 1811-1832 wordt voor de zone langs de grift rekening gehouden met de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen in de vorm van huis-/boerderijerven uit de periode na de aanleg van de Bisschop Davidsgrift. Ook op de concept-beleidskaart van de gemeente Veenendaal wordt voor deze zone een middelhoge verwachting aangehouden. In deze zone zijn vooralsnog geen vondsten of vindplaatsen bekend die de verwachte aanwezigheid van deze vindplaatsen kunnen bevestigen.

Er is geen reden af te wijken van de eerder voor deze zone opgestelde middelhoge verwachting voor vindplaatsen uit de Nieuwe tijd.

Het plangebied ligt in de Grebbelinie. Historische kaarten en foto's uit de mobilisatie (1939/1940) laten zien dat het plangebied in een inundatiegebied lag. De kans op vondsten en sporen uit de Tweede Wereldoorlog wordt voor het plangebied als laag geschat.

¹ Het huis is zichtbaar op foto's uit 1940 en augustus 1941 (zie www.beeldbankwo2.nl; beeldnummer 63254 en 74588).

3 Veldonderzoek

3.1 Methoden

Het veldwerk is uitgevoerd in de vorm van een booronderzoek als verkennende fase van het inventariserend veldonderzoek (IVO). De onderzoeksmethode voor het veldwerk is bepaald op basis van de resultaten van het bureauonderzoek (gespecificeerde archeologische verwachting) en het protocol inventariserend veldonderzoek uit de KNA versie 3.1.

Doel van het verkennend booronderzoek is voor het plangebied vast te stellen:

- welke archeologisch relevante geo(morfo)logische eenheden aanwezig zijn;
- of sprake is van grootschalige bodemverstoringen.

Op basis van het verkennend booronderzoek kunnen zones worden aangewezen waar de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen wel of niet kansrijk wordt geacht.

Tijdens het veldonderzoek op 10 september 2010 zijn handmatig 8 boringen gezet in een grid van 40 bij 25 m, dat is uitgezet in de lengterichting van het perceel (figuur 4). De boringen in een raai versprongen ten opzichte van die in de naastgelegen raai, waardoor een systeem van gelijkbenige driehoeken ontstond, hierdoor ontstaat een zo optimaal mogelijke spreiding van de boringen over het plangebied.

Er is geboord met een gutsboor met een diameter van 3 cm. De boringen zijn doorgezet tot in het dekzand, tot een maximaal 2,80 m -Mv (2,15 m + NAP). De boringen zijn uitgezet met meetlinten en driedimensionaal ingemeten (x-, y- en z-waarden) met een RTK-GPS (Real Time Kinematic - Global Positioning System). De boringen zijn lithologisch beschreven conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989). Het verkennend onderzoek had niet tot doel om archeologische vindplaatsen op te sporen, maar uiteraard is bij de beschrijving van de boringen wel gelet op de aanwezigheid van eventuele archeologische indicatoren (zoals houtskool, vuursteen, aardewerk, metaal, bot, verbrande leem en fosfaatvlekken). Er zijn geen monsters genomen.

Vanwege de ligging in de Grebbelinie en de nabijheid van voormalige stellingen is het plangebied ook indicatief onderzocht met een metaaldetector. Bovendien kunnen metaalvondsten ook snel een indruk geven van eventuele verstoring/ophoging van het perceel. Er zijn vier raaien afgezocht: twee in de lengterichting, één dwars en één diagonaal over het perceel. Gezien de hoge begroeiing is het perceel weinig geschikt voor metaaldetectie. Vanwege het indicatieve karakter zijn de verzamelde (metaal)vondsten niet ingemeten.

3.2 Resultaten

Plangebied

Het plangebied is begroeid met hoog gras en was tijdens het veldwerk plaatselijk drassig (figuur 3). Het maaiveld loopt licht op vanaf de Grebbeweg richting de Bisschop Davidsgrift: van circa 4,80-4,90 m +NAP (boringen 1 en 6) tot 4,90-5,00 m +NAP (boringen 3 en 8). Langs de Bisschop Davidsgrift is geen kade zichtbaar en ook de volgens de eerder voor aangrenzende percelen uitgevoerde Quicksan Archeologie aanwezige gedempte sloot is in het plangebied niet herkend.

Een gesprek met een buurtbewoner die tijdens het veldwerk kwam kijken, leverde nog enkele aardige aanvullende gegevens op. De heer Van Leeuwen (een echte 'Veense' en sinds 1976 wonend in het pand direct ten oosten van het plangebied) vertelde dat het perceel zo lang hij zich kan herinneren grasland is geweest en dat er nooit grond is opgebracht. Dit gebied heet in de oude volksmond 'het zure eind', wat iets zegt over de natte bodemgesteldheid. Wat betreft de oorlogsjaren wist hij te vertellen dat het pand waarin hij woont gesloopt is vanwege het vrijmaken van het schootsveld, onder andere vanwege de nabijgelegen kazemat aan de Valleistraat (in 'De Punt' in de volksmond). Er zou vlakbij ooit een Duitse helm zijn gevonden bij het uitbaggeren van de Grift, maar die is niet bewaard.

Geologie en bodem

De bodemopbouw bestaat vanaf maaiveld gezien achtereenvolgens uit de volgende lagen:

- Zand
- Veen
- Zand

Zes van de acht boringen voldoen aan dit globale beeld. Hieronder worden de lagen nader beschreven en geïnterpreteerd, beginnend vanaf de basis. De boringen 3 en 8 wijken af en worden apart beschreven.

Zand

In alle boringen is onderin zand aangetroffen. Het is matig fijn, zwak siltig, plaatselijk zwak grindig en plaatselijk met een spoor plantengrenzen. Het diepste voorkomen is 3,15 m +NAP, het hoogste zandvoorkomen is 4,04 m +NAP. In boring 8 is een zandhoogte van 4,17 m + NAP gemeten, maar aangezien de boring maar tot 1 m -Mv kon worden gezet is niet met volledige zekerheid aan te geven of het hier de onderste zandlaag betreft. Op basis van de zandhoogtes lijkt het zandoppervlak naar het oosten toe wat op te lopen, maar verder zijn er geen aanwijzingen voor reliëf, zoals dekzandruggen of -kopjes. In het zand zijn geen aanwijzingen gevonden voor bodemvorming. De aard van de bovengrens is in de meeste gevallen geleidelijk (0,3-3cm).

Het zand is op basis van de bekende geomorfologische gegevens geïnterpreteerd als verspoeld dekzand. Ook de naar het oosten toe oplopende zandhoogtes passen in het beeld uit het

bureauonderzoek: dat het plangebied ligt in een vlakte van deels verspoelde dekzanden die oploopt naar het oosten, richting de stuwwal van Ede-Wageningen.

Veen

Op het zand ligt een pakket veen van minimaal 0,60 en maximaal 1,60 m dik. Het gaat om bruin, mineraalarm veen, dat plaatselijk zwak zandig is. In enkele boringen zijn op wisselende dieptes enkele kleilagen gevonden (boringen 4, 7 en 8). Alleen in boring 4 lijkt de top van het veen te zijn veraard. In een aantal boringen lijkt de bovenzijde van het veenpakket op een graszode (boringen 2, 5 en 6). In het veen zijn plantenresten herkend, die een indicatie geven van het type veen, zowel zeggeveen als mosveen komt voor.

Het veenpakket is geïnterpreteerd als het Laagpakket van Griendtsveen behorend tot de Formatie van Nieuwkoop. De kleilagen wijzen erop dat in het veengebied regelmatig overstromingen plaatsvonden, waarbij klastisch materiaal (klei) is aangevoerd. De aanwezigheid van zwak zandige trajecten in het veen is geïnterpreteerd als ingewaaid dekzand.

Zand

Met uitzondering van boring 7 is in alle boringen vanaf maaiveld een zandig pakket aangetroffen op het veen. Wanneer boring 3 buiten beschouwing wordt gelaten (zie onder) gaat het om een 0,20-0,50 m dik pakket. De samenstelling varieert van sterk zandig veen tot sterk humeus zand. In dit pakket zijn ook archeologische indicatoren aangetroffen, zoals fragmenten bouwpuin, sintels en een fragmentje aardewerk (faience). In boring 7 ontbreekt het zand en komt vanaf maaiveld veen voor.

Vanwege het voorkomen van archeologische indicatoren is deze laag geïnterpreteerd als opgebrachte grond. Op basis van de bodemkundige gegevens uit het bureauonderzoek moet het hier gaan om het zanddek dat is opgebracht bij de herontginning van het veengebied (zie 2.2). Gezien dit zanddek is hier dus sprake van zogenaamde meerveengronden.

Boring 3

Deze boring toont een afwijkend beeld. Onder een 0,25 m dik zanddek, ligt een 0,25 m dikke laag van zwart, veraard veen met fragmenten bouwpuin. Hieronder ligt vanaf 0,50 m -Mv (4,59 m +NAP) een 0,40 m dik pakket donkergrijs, matig fijn zand met veenbrokken en fragmenten bouwpuin, waaronder mortel. Deze laag ligt met een abrupte overgang op het veen, op 4,17 m +NAP.

De boring ligt in de zone waarvoor een middelhoge verwachting geldt voor vindplaatsen in de vorm van huis-/boerderijerven vanaf de 15e eeuw. De fragmenten bouwpuin konden niet nader worden gedateerd, maar zouden in principe sporen kunnen zijn van een huis-/boerderijerf. Het 0,40 m dikke zandpakket op het veen zou dan gezien moeten worden als een ophogingslaag ten behoeve van de bewoning. Tegen deze veronderstelling spreekt echter het voorkomen van een veenlaag op deze eventuele ophogingslaag. Overigens kan het gezien de dikte (0,25 m) ook gaan om een veenplag of brok. Dit wijst eerder op een verrommeld, opgebracht pakket van zand en veen. Ook buiten de zone met middelhoge verwachting komen verspreid over het plangebied puinfragmenten voor in het opgebrachte zandpakket (boringen 2, 5, 6). Op basis van deze boring

kan niet volledig worden uitgesloten dat resten aanwezig zijn van een huis-/boerderijerf, maar de kans wordt klein geacht.

Concluderend wijst de bodemopbouw op een zone met verspoelde dekzanden, waar door vernatting veen is gaan groeien. Het veengebied werd nog regelmatig overstroomd, waarbij kleilagen zijn afgezet. Vanaf het aangrenzende dekzandgebied is zand ingewaaid in het veen. Het veen is ontgonnen, waarna een zanddek is opgebracht.

Archeologie

Tijdens het veldonderzoek zijn in vier van de acht boringen archeologische indicatoren aangetroffen (boringen 2, 3, 5, 6). Het betreft fragmenten bouwpuin, sintels en een fragmentje aardewerk (faience). Ze zijn alle afkomstig uit het opgebrachte zandpakket. Deze indicatoren vormen geen aanleiding om de aanwezigheid van een archeologische vindplaats in het plangebied te vermoeden.

Metaaldetectie

Bij de metaaldetectie zijn enkele tientallen vondsten gedaan. De meeste zijn onduidelijke fragmenten lood, ijzer en koper/brons. Vermeldenswaardig zijn daarnaast een hoefijzer, een blad van een spade en een fiets- of telefoonbel. Opmerkelijk is de vondst van een mobiele telefoon van het type 'Nokia 2630'. De enige vondst die mogelijk uit militaire context komt is een gesp die mogelijk afkomstig is van een zogenaamde webbing, een onderdeel van de uitrusting van een soldaat. Er zijn geen vondsten aangetroffen die wijzen op een intensief gebruik van het perceel, bijvoorbeeld voor bewoning.

Vondsten die een aanwijzing vormen voor activiteiten die in verband kunnen worden gebracht met de mobilisatie en/of de strijd in de meidagen van 1940 ontbreken geheel. Dit komt overeen met de lage verwachting voor sporen uit deze periode. Er zijn eveneens geen vondsten aangetroffen die wijzen op recente verstoring van het terrein of opbrengen van (stads)afval. De vondsten zijn geregistreerd (zie bijlage 2), maar gezien het indicatieve karakter van de metaaldetectie niet verder uitgewerkt.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek en de verkennende fase van het inventariserend veldonderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken.

Bureauonderzoek

- Op het door veen afgedekt dekzand kunnen in principe vindplaatsen voorkomen uit de Vroege Prehistorie. Voor het plangebied is de verwachting voor prehistorische vindplaatsen echter laag.
- Op het veen kunnen vindplaatsen voorkomen uit de Nieuwe tijd. Voor de zone langs de Bisschop Davidsgrift geldt een middelhoge verwachting voor de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen in de vorm van huis-/boerderijerven uit de periode na de aanleg van de Bisschop Davidsgrift.
- Het plangebied ligt in de Grebbelinie. Vanwege de ligging in een inundatiegebied is de kans op vondsten en sporen uit de Tweede Wereldoorlog voor het plangebied laag.

Verkennende fase van het inventariserend veldonderzoek

- Door het ontbreken van een duidelijk reliëf, zoals dekzandkopjes, is er geen reden de lage verwachting voor prehistorische vindplaatsen bij te stellen.
- De bodemopbouw wijst op een ontgonnen veengebied, waar na de ontginning een zandpakket is opgebracht.
- Een van de boringen in de zone met een middelhoge verwachting voor huis-/boerderijerven (boring 3) toont een afwijkende bodemopbouw. Er kan niet volledig worden uitgesloten dat op deze locatie resten aanwezig zijn van een huis-/boerderijerf, maar de kans wordt klein geacht.
- In het plangebied zijn geen aanwijzingen gevonden voor grootschalige recente bodemverstoringen of ophogingen.

Concluderend wordt gesteld dat de kans op de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen voor het hele plangebied laag wordt geacht.

Dit betekent dat bij ontwikkeling van het perceel de kans klein is dat archeologische waarden zullen worden verstoord.

4.2 Aanbevelingen

Op basis van de resultaten van dit onderzoek wordt in het plangebied in het kader van de voorgenomen bodemingrepen geen archeologisch vervolgonderzoek aanbevolen.

Opgemerkt moet worden dat een lage kans op de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen, niet betekent dat de aanwezigheid van archeologische vondsten of vindplaatsen geheel kan worden uitgesloten.

Indien bij de uitvoering van de werkzaamheden onverwacht toch archeologische resten worden aangetroffen, dan is dan is conform artikel 53 en 54 van de Monumentenwet 1988 (herzien in 2007) het melden van de desbetreffende vondsten verplicht. In de provincie Utrecht kan de melding worden gedaan bij het Meldpunt archeologie van landschap Erfgoed Utrecht (contactpersoon Ton van Rooijen).

Op basis van de bevindingen van dit onderzoek neemt de gemeente Veenendaal een selectiebesluit over de noodzakelijkheid van vervolgonderzoek.

Literatuur

- Alkemade, M., M. Gouw, J. van den Berg & A. van den Hazelkamp**, 2009. Archeologische beleidskaart en cultuurhistorische kenmerkenkaart gemeente Veenendaal. *Toelichting op de totstandkoming en koppeling met ruimtelijke ordening (planregels)*. Vestigia-rapport. V608 Vestigia, Amersfoort.
- Berendsen**, 1996. *De vorming van het land. Inleiding in de geologie en de geomorfologie*. Van Gorcum, Assen.
- Blijdenstijn, R.**, 2005. *Tastbare tijd: cultuurhistorische atlas van de provincie Utrecht*. Provincie Utrecht/Plan Plan, Amsterdam.
- Deeben, J.H.C. (red.)**, 2008. De Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW), derde generatie *Rapportage Archeologische Monumentenzorg* 155. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort (info: www.cultureelerfgoed.nl).
- Jansen, B. & D.E.A. Schiltmans**, 2002. Plangebied Dragonder-Oost, gemeente Veenendaal: een inventariserend archeologisch onderzoek. *RAAP-rapport* 801. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Amsterdam.
- Nederlands Normalisatie-instituut**, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- Rietberg, B.**, 2004. *De Grebbelinie. Een cultuurhistorische gids*. Matrijs, Utrecht.
- Schiltmans, D.E.A.**, 2002. Onderzoeksgebied Dragonder-Oost, gemeente Veenendaal: een archeologische begeleiding. *RAAP-notitie* 235. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Amsterdam.
- Stiboka**, 1973. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Toelichting bij de kaartbladen 39 West Rhenen en 39 Oost Rhenen*. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.
- Stol, T.**, 1992. *De veenkolonie Veenendaal: turfwinning en waterstaat in het zuiden van de Gelderse vallei 1546-1653*. Stichtse historische reeks 17, Zutphen.
- Tol, A., P. Verhagen, A. Borsboom & M. Verbruggen**, 2004. Prospectief boren; een studie naar de betrouwbaarheid en toepasbaarheid van booronderzoek in de prospectiearcheologie. *RAAP-rapport* 1000. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Amsterdam.

Gebruikte afkortingen

AHN	Actueel Hoogtebestand Nederland
AMK	Archeologische MonumentenKaart
ARCHIS	ARChEologisch Informatie Systeem
CHS	Cultuurhistorische HoofdStructuur
IKAW	Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden
IVO	Inventariserend VeldOnderzoek
KICH	KennisInfrastructuur CultuurHistorie
KLIC	Kabels en Leidingen Informatie Centrum
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
-Mv	beneden maaiveld
NAP	Normaal Amsterdams Peil
NITG	Nederlands Instituut voor Toegepaste Geowetenschappen
OAT	Oorspronkelijke Aanwijzende Tafel
PvE	Programma van Eisen
SIKB	Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer
TNO	Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek

Verklarende woordenlijst

dekzand

Fijnzandige afzettingen die onder periglaciale omstandigheden voornamelijk door windwerking ontstaan zijn; de dekzanden van het Weichselien vormen in grote delen van Nederland een 'dek' (Saalien: Formatie van Eindhoven; Weichselien: Formatie van Twente).

eolisch

Door de wind gevormd, afgezet.

fluviaal

Door rivieren gevormd, afgezet.

marien

Op de zee betrekking hebbend, bij of in zee voorkomend, door of in zee gevormd.

periglaciaal

Heeft betrekking op de stroken rondom het door landijs bedekte gebied, op het daarop heersende klimaat en op kenmerkende verschijnselen in dit gebied.

Prehistorie

Dat deel van de geschiedenis waarvan geen geschreven bronnen bewaard zijn gebleven.

Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen

Figuur 1. Ligging van het plangebied (gearceerd) met ARCHIS-waarnemingen (rood) en AMK-terreinen (blauw) op de IKAW; inzet: ligging in Nederland (ster).

Figuur 2. Ligging van het plangebied (rode lijn) op de Topografisch Militaire kaart uit 1910.

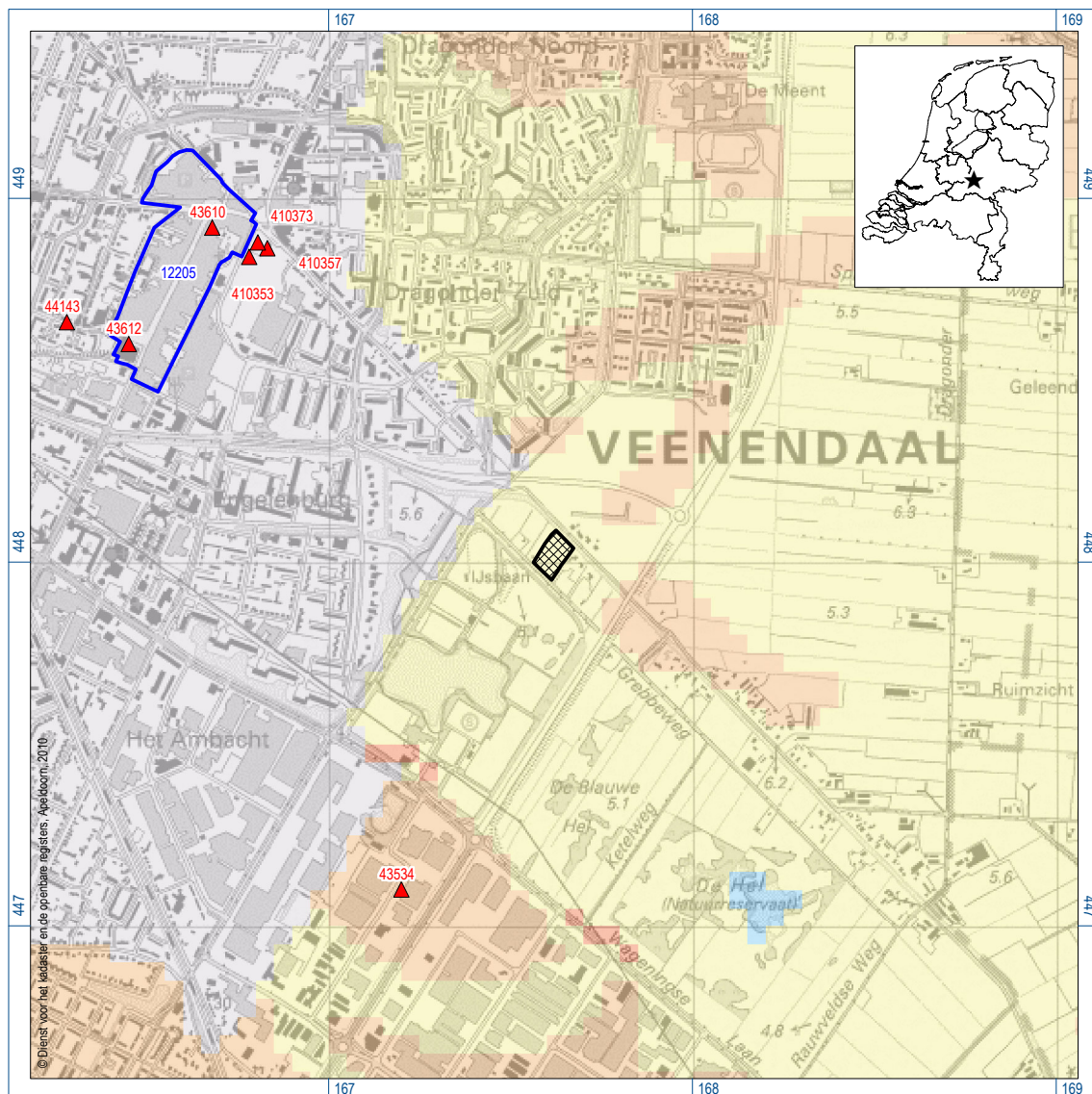
Figuur 3. Impressie van het plangebied, kijkend in westelijke richting naar de Bisschop Davidsgrift.

Figuur 4. Boorpuntenkaart.

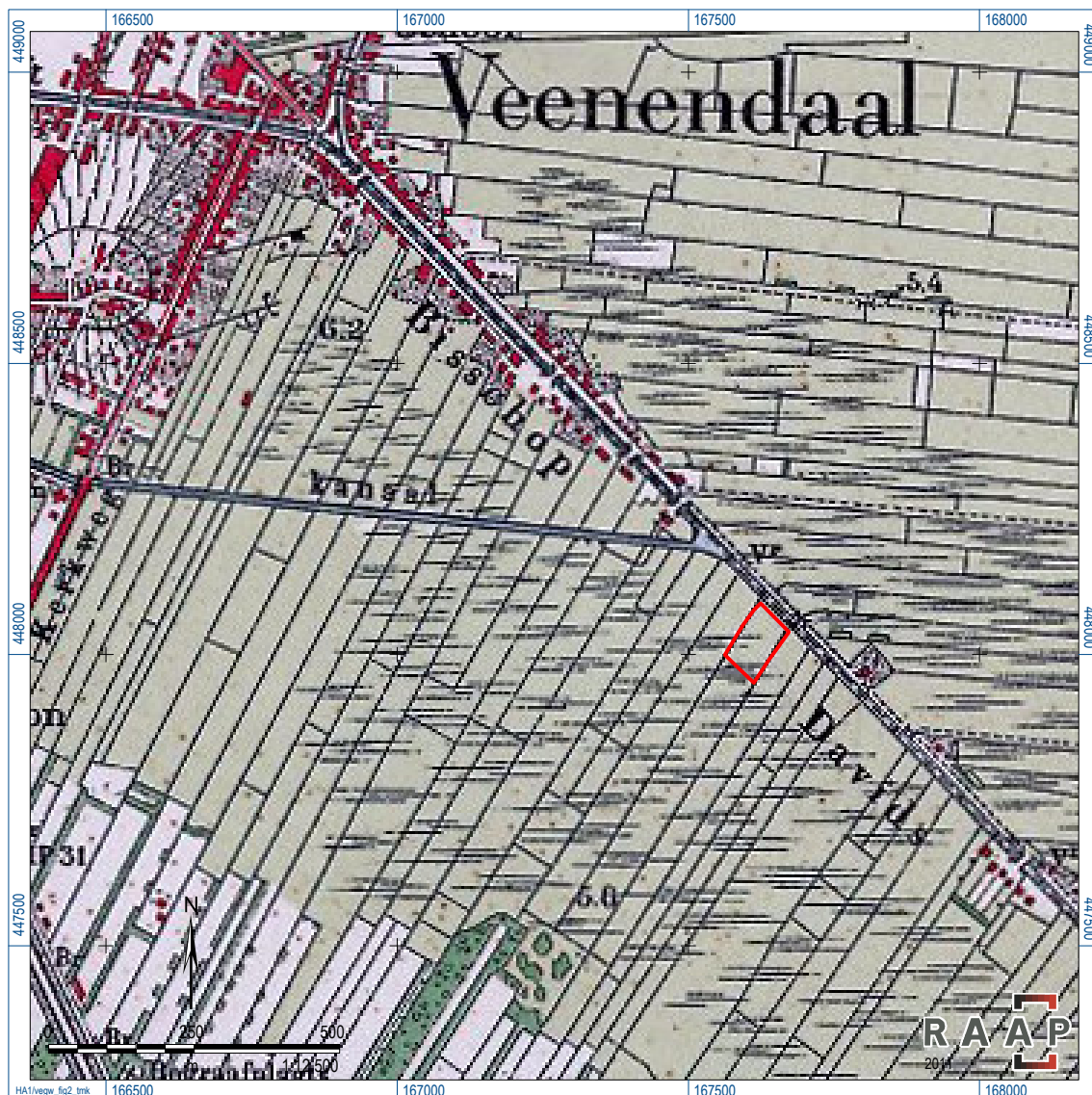
Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Bijlage 1. Boorbeschrijvingen.

Bijlage 2. Overzicht metaalvondsten en bijvondsten.

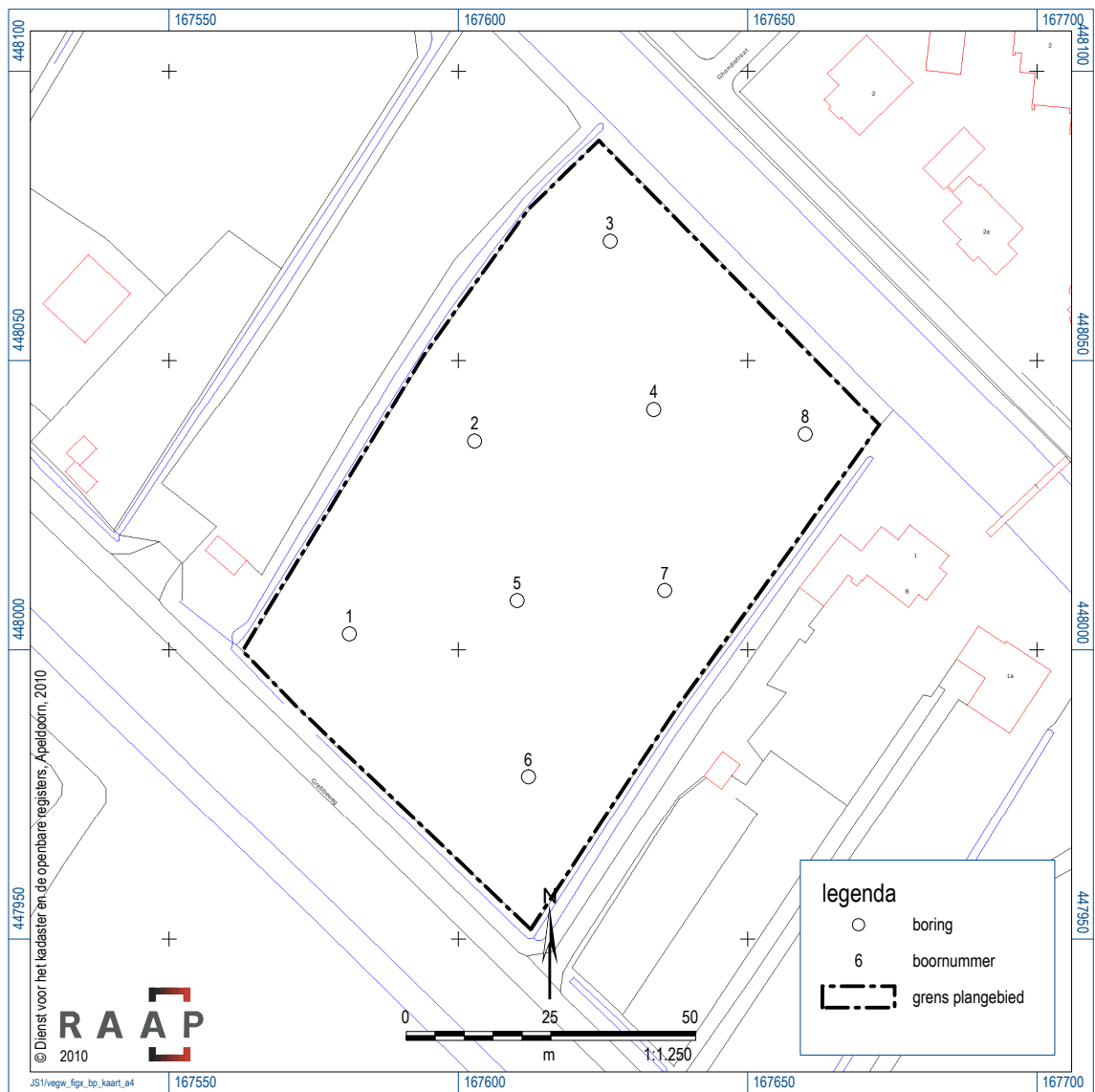
Figuur 1. Ligging van het plangebied (gearceerd) met ARCHIS-waarnemingen (rood) en AMK-terreinen (blauw) op de IKAW; inzet: ligging in Nederland (ster).

Figuur 2. Ligging van het plangebied (rode lijn) op de Topografisch Militaire kaart uit 1910.

Figuur 3. Impressie van het plangebied, kijkend in westelijke richting naar de Bisschop Davidsgrift.

Figuur 4. Boorpuntenkaart.

Archeologische perioden			
Tijdperk			Datering
Nieuwste tijd (=Nieuwe tijd C)			1795
Nieuwe tijd		B	1650
		A	1500
Middeleeuwen		Laat	1250
		Vol	1050
	Vroeg	Ottoons	900
		Karolingisch	725
		Merovingisch laat	525
		Merovingisch vroeg	450
Romeinse tijd		Laat	270
		Midden	70 na Chr.
		Vroeg	15 voor Chr.
Prehistorie	IJzertijd	Laat	250
		Midden	500
		Vroeg	800
	Bronstijd	Laat	1100
		Midden	1800
		Vroeg	2000
	Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	Laat	2850
		Midden	4200
		Vroeg	4900/5300
	Mesolithicum (Midden Steentijd)	Laat	6450
		Midden	8640
		Vroeg	9700
	Paleolithicum (Oude Steentijd)	Laat	12.500
		Jong B	16.000
		Jong A	35.000
		Midden	250.000
		Oud	

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Bijlage 1. Boorbeschrijvingen

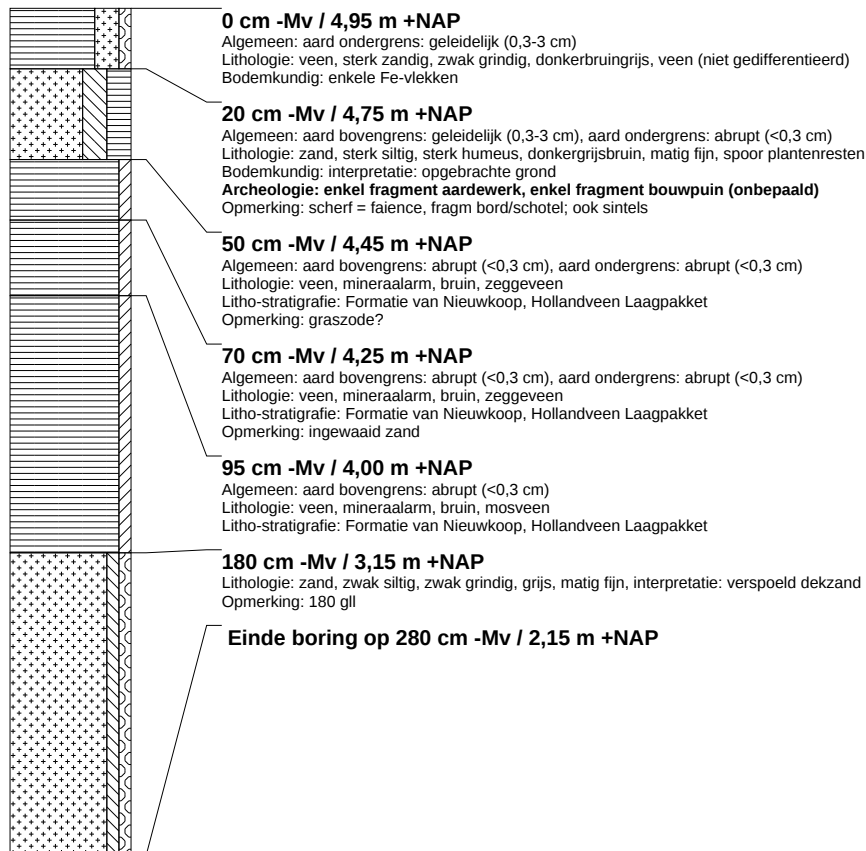
boring: VEGW-1

beschrijver: FWRKO, datum: 10-9-2010, X: 167.581,16, Y: 448.002,74, precisie locatie: 1 cm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 39E, hoogte: 4,93, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Utrecht, gemeente: Veenendaal, plaatsnaam: Veenendaal, opdrachtgever: ingenious vastgoed, uitvoerder: RAAP West

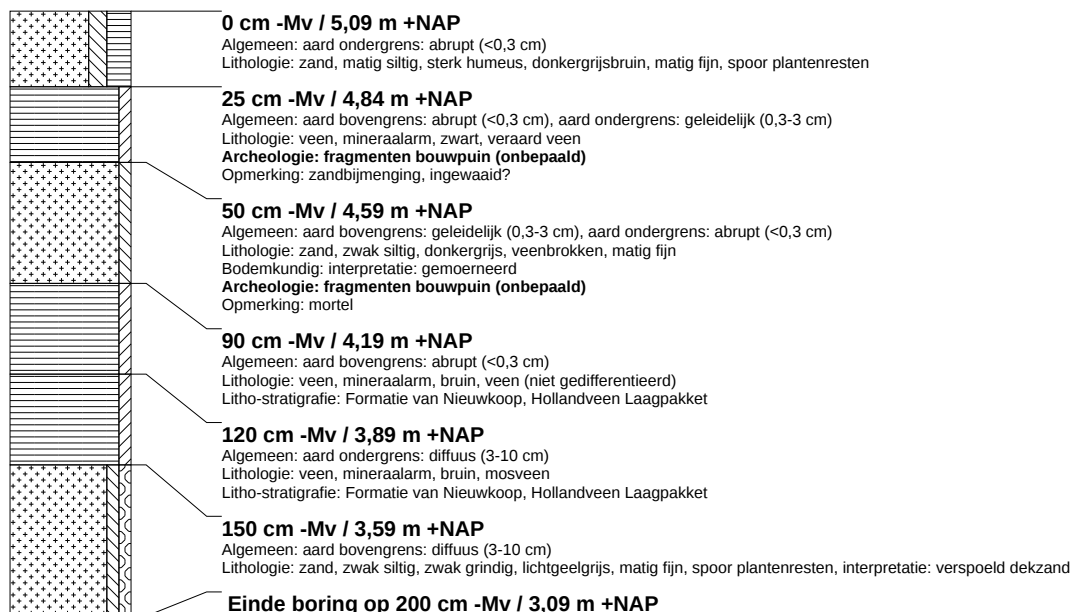
boring: VEGW-2

beschrijver: FWRKO, datum: 10-9-2010, X: 167.602,81, Y: 448.036,10, precisie locatie: 1 cm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 39E, hoogte: 4,95, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Utrecht, gemeente: Veenendaal, plaatsnaam: Veenendaal, opdrachtgever: ingenious vastgoed, uitvoerder: RAAP West

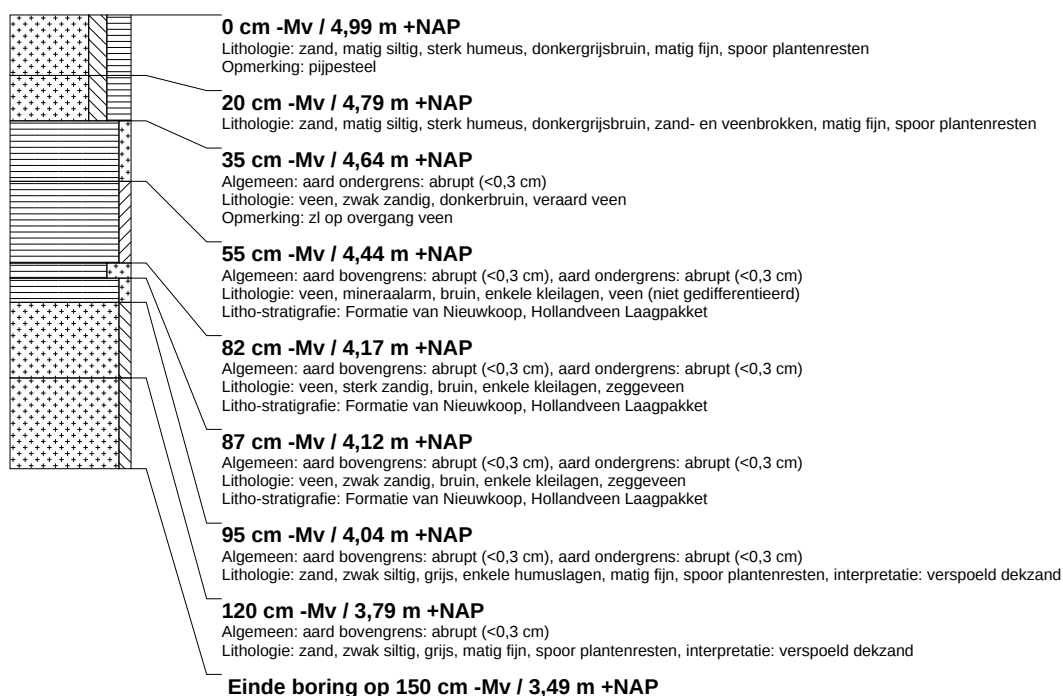
boring: VEGW-3

beschrijver: FWRKO, datum: 10-9-2010, X: 167.626,21, Y: 448.070,63, precisie locatie: 1 cm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 39E, hoogte: 5,09, precisie hoogte: 1 cm, referentieveld: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Utrecht, gemeente: Veenendaal, plaatsnaam: Veenendaal, opdrachtgever: ingenious vastgoed, uitvoerder: RAAP West

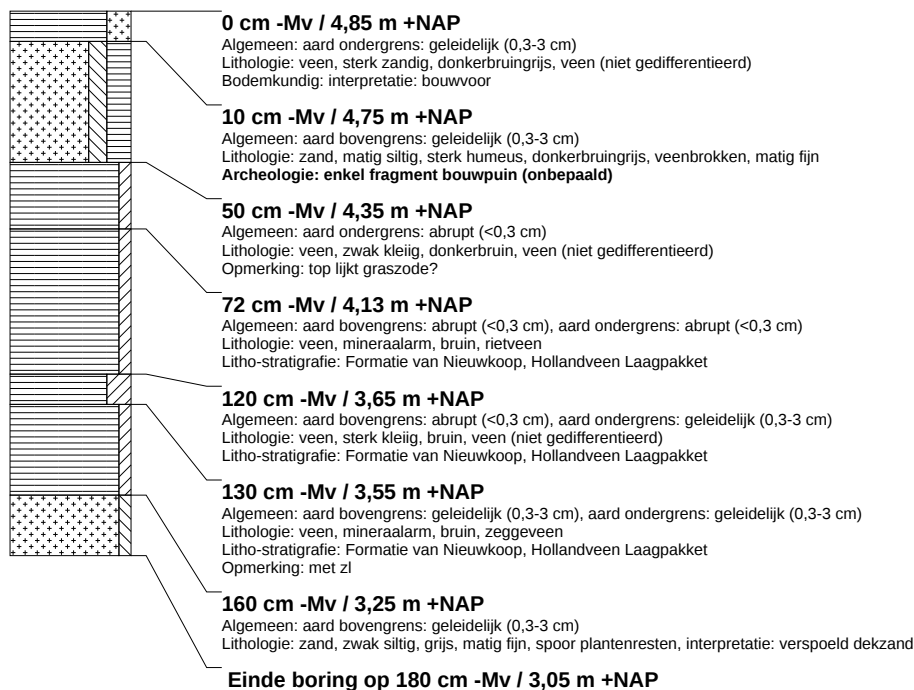
boring: VEGW-4

beschrijver: FWRKO, datum: 10-9-2010, X: 167.633,76, Y: 448.041,52, precisie locatie: 1 cm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 39E, hoogte: 4,99, precisie hoogte: 1 cm, referentieveld: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Utrecht, gemeente: Veenendaal, plaatsnaam: Veenendaal, opdrachtgever: ingenious vastgoed, uitvoerder: RAAP West

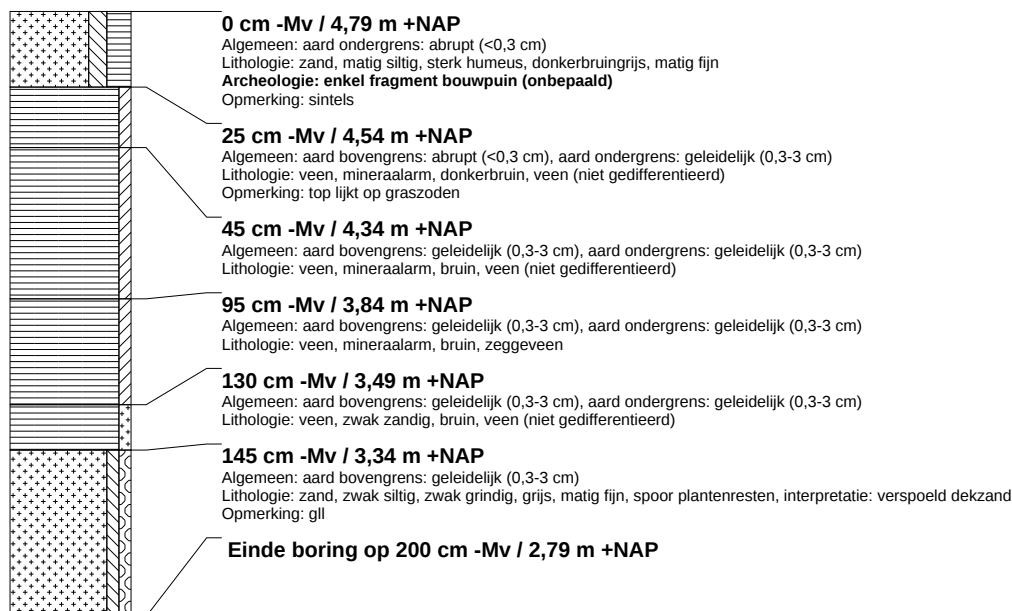
boring: VEGW-5

beschrijver: FWRKO, datum: 10-9-2010, X: 167.610,15, Y: 448.008,49, precisie locatie: 1 cm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 39E, hoogte: 4,85, precisie hoogte: 1 cm, referentievak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Utrecht, gemeente: Veenendaal, plaatsnaam: Veenendaal, opdrachtgever: ingenious vastgoed, uitvoerder: RAAP West

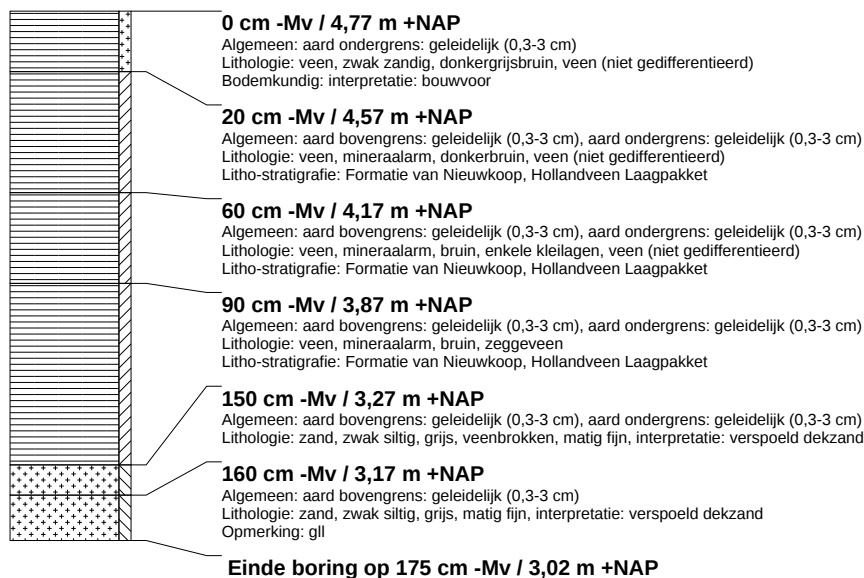
boring: VEGW-6

beschrijver: FWRKO, datum: 10-9-2010, X: 167.612,10, Y: 447.978,02, precisie locatie: 1 cm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 39E, hoogte: 4,79, precisie hoogte: 1 cm, referentievak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Utrecht, gemeente: Veenendaal, plaatsnaam: Veenendaal, opdrachtgever: ingenious vastgoed, uitvoerder: RAAP West

boring: VEGW-7

beschrijver: FWRKO, datum: 10-9-2010, X: 167.635,68, Y: 448.010,27, precisie locatie: 1 cm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 39E, hoogte: 4,77, precisie hoogte: 1 cm, referentievak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Utrecht, gemeente: Veenendaal, plaatsnaam: Veenendaal, opdrachtgever: ingenious vastgoed, uitvoerder: RAAP West

boring: VEGW-8

beschrijver: FWRKO, datum: 10-9-2010, X: 167.659,96, Y: 448.037,28, precisie locatie: 1 cm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 39E, hoogte: 4,87, precisie hoogte: 1 cm, referentievak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Utrecht, gemeente: Veenendaal, plaatsnaam: Veenendaal, opdrachtgever: ingenious vastgoed, uitvoerder: RAAP West

Bijlage 2. Overzicht metaalvondsten en bijvondsten

Baan	Nummer	Beschrijving	Opmerkingen
1	1	Fragment Lood ongeveer 6x6cm met ornamenteel gesneden vorm	
1	2	Spinlood ?	
1	3	Bronzen knoopje	
1	4	Onbekend voorwerp van koper of brons	Een ring van ongeveer 2cm doorsnede met aan de ene zijde een steeltje en aan de andere een moertje met schroefdraad
1	5	Onbekend voorwerp van koper of brons	
1	6	Loden ring of revet (2cm)	
1	7	Scherf witglas	
1	8	Scherf leisteen	
1	9	Gesp van een mogelijk militaire webbing WO2	
1	10	Twee stukker brosse dakpanachtige rood aardewerk	
1	11	Diverse stukken geglaazuurd (laat)middelweeuws aardewerk	
1	12	Spijker (vermoedelijk)	
1	13	Mobiele Telefoon "Nokia 2630"	
2	14	Hoefijzer	
2	15	Stuk ferrometaal onbekend - 7x18 cm	
2	16	Blad spade (achtergebleven op het veld)	
2	17	Ferrometale schijf met gat diam.	
2	18	Koperen strip 2,5x4cm	
2	19	Spijker	

Baan	Nummer	Beschrijving	Opmerkingen
2	20	Lood, fragment	
3	21	Loden plaatje met knip en snijsporen 7x6cm	
3	22	Helft van fietsbel of telefoonbel, diameter 7cm	
3	23	Zinken rond, hol, bolle knop of deksel -onbekend voorwerp dia.4,5cm hoogte 1,5cm	
3			
3	24	Spijker 10 cm ferrometaal	
3	25	Ferrometalen plaatje, zwaar gecorrodeert, 8x6cm	
3	26	Loden lintje, 1x7x0,2cm	
3	27	Onbekend voorwerp	
3	28	Onbekend voorwerp -mogelijk een halve munt van brons	
3	29	Scherf aardewerk (laat)midleleeuws	
3	30	Scherf van een bord of sanitairtegel met fijne groen motief in emaille	
4	31	Loden plaatje met 'steeksporen' 3x5cm	
4	32	Twee scherven van een steengoed bord, wit email, nieuwe tijd	
4	33	Hals van een -ogenschijnlijk- handgeblazen flesje met resten van een loden stop aan de bovenzijde	